

10 grudnia - Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka

Data publikacji: 10.12.2018 9:20

10 grudnia przypada Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka. Obchodzony jest w rocznicę podpisania w 1948 roku przez ONZ Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, która stała się podstawowym źródłem międzynarodowych aktów chroniących prawa człowieka. Dzień Praw Człowieka ustanowiony został decyzją Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych w 1950 roku.

fot.: Pixabay.com

W Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka zapisano najważniejsze prawa przysługujące wszystkim ludziom, niezależnie od płci, rasy, wyznania i korzeni kulturowych: prawo do życia, wolności, bezpieczeństwa osobistego i nauki; prawo wolności myśli, sumienia i wyznania; prawo wolności opinii i jej wyrażania; prawo ubiegania się o azyl i korzystania z niego w razie prześladowania; zakaz zastraszania, torturowania i stosowania niewolnictwa; prawo do życia w godziwych warunkach materialnych.

Jak przypomina ONZ, Powszechna Deklaracja Praw Człowieka była pierwszym dokumentem dotyczącym bezpośrednio praw człowieka. II wojna światowa skłoniła zwycięzców do podjęcia działań, aby wspólnymi siłami sprostać wyzwaniom powojennej rzeczywistości, ale przede wszystkim nie dopuścić do powtórzenia błędów historii w przyszłości.

Na Konferencji w San Francisco, gdzie 26 czerwca 1945 r. podpisano Kartę Narodów Zjednoczonych, blisko 40 organizacji pozarządowych zaapelowało o poświęcenie większej uwagi przestrzeganiu praw człowieka. W 1946 r. ONZ utworzyła Komisję Praw Człowieka. Pierwotnie składała się ona z 18 państw członków; obecnie liczy 53. Komisja, pod przewodnictwem Eleonory Roosevelt (USA), aktywistki w dziedzinie praw człowieka oraz wdowie po prezydencie Franklinie Rooseveltcie, podjęła się zdefiniowania praw człowieka i podstawowych wolności. Współautorami projektu byli Rene Cassin (Francja), Charles Malik (Liban), Peng Chun Chang (Chiny), Hernan Santa Cruz (Chile), Alexandre Bogomolov i Alexei Pavlov (Związek Radziecki), Lord Dukeston i Geoffrey Wilson (Wielka Brytania), William Hodgson (Australia) i John Humphrey (Kanada). Praktycznie każde słowo i paragraf projektu deklaracji poddano gruntownej analizie, o czym świadczy przeprowadzenie 1,4 tys. rund głosowań.

10 grudnia 1948 r. Zgromadzenie Ogólne, w nowo wybudowanym Palaise de Chaillot w Paryżu, przyjęło Powszechną Deklarację Praw Człowieka. Przyjęto ją bez głosu sprzeciwu. Wstrzymało się od głosu osiem krajów, m.in. Polska i ZSRR. Chociaż Deklaracja jest wyrazem woli politycznej, a nie prawnie wiążącym dokumentem o randze traktatu czy konwencji, uważa się ją za pierwsze znaczące dokonanie ONZ w dziedzinie ochrony praw człowieka. W 1993 r. ONZ zdecydowało o utworzeniu stanowiska Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka, którego zadaniem jest czuwanie nad tym, by prawa człowieka były powszechnie respektowane. Od 2014 r. funkcję tę pełni Zeid Ra'ad Zeid Al-Husseini.

Andrzej Koenig